

אהבת האדם

רבי משה לייב מסאסוב היה אומר:

כיצד לאהוב את הבריות למדתי מאיכר אחד שאכל ושתה עם איכרים אחרים בבית מרזח. זמן רב שתק ככל חבריו, אבל כשנתעורר ליבו ביין, שאל את שכנו: אתה אוהב אותי?

השיב החבר:

בוודאי אני אוהב אותך מאוד.

אמר הראשון:

אתה אומר שאתה אוהב אותי, אבל אינך יודע מה חסר לי. אילו אהבת אותי באמת – היית יודע.

באותה שעה למדתי, סיים הרב, כי אהבת הבריות פירושה לחוש בצורכיהם ולהשתתף עמם בצרתם.

יהודי נכנס לרב לבוש בלויים, מקל צליעה בידו ובקול בכי

ביקש עזרה:

אשתי הלכה לעולמה, אני לא בריא, אין לי עבודה וששת ילדי מצויים במחסור קשה.

נתן לו הרב מקופת הצדקה סכום כסף גדול ונפרד ממנו בברכת הצלחה וישועה.

שעות אחדות לאחר מכן נכנס עוזרו של הרב בסערה לחדרו ואמר לו:

זה עתה נודע לי כי יהודי זה שנתת לו כסף בשפע רמאי הוא, וכל המעשה שסיפר לך הוא שקר וכזב.

קם הרב מהכיסא, חיבק את עוזרו ואמר לו בעיניים מאירות:

בשורה כל כך טובה הבאת לי! שימחת את ליבי! מתברר אם כן שהיהודי הזה בריא, אשתו בחיים ולילדיו לא חסר דבר!

רבי שמחה בונים מפשיסחה שאל את תלמידיו מה פשר הפסוק "כמים הפנים לפנים – כן לב האדם לאדם" (משלי כז, יט).
לאחר ששמע כמה וכמה תשובות, אמר להם את דעתו:
במים רואה האדם את דמותו רק כשהוא קרוב אליהם מאוד. כך צריך האדם לקרב את עצמו גם אל לב הזולת, עד שיראה את עצמו בתוכו.

פעם חלה רבי איסר זלמן מלצר, ותלמידיו הגיעו לביתו ללמוד איתו תורה. בשעת חצות נשמעה נקישה בדלת. קרא אחד התלמידים:
מי שם?
אמר לו רבי איסר זלמן:
שומע אתה את שאגת הרוחות והגשמים בחוץ? פתח נא מיד את הדלת! בשעה כזו לא מעכבים בשאלות אורח שממתין בחוץ.

רבי חיים מצאנז שאל רב אחד ממוקיריו מדוע אינו מתעניין בגורלו המר של אדם מסוים מתושבי עירו. ענה הרב שלא ידע כלל על מצבו הרע של אותו אדם.
אמר לו רבי חיים:
התורה מספרת שבלעם אמר "חטאתי כי לא ידעתי כי אתה ניצב לקראתי בדרך" (במדבר כב, לד). לכאורה תמוה, שכן אם לא ידע – במה חטא?
משמע, המשיך רבי חיים, שאי הידיעה היא עצמה חטא. על הרב לדעת על כל עוול וקיפוח, על כל מצוקה וצרה של בני קהילתו. הוא צריך להרגיש דברים מעין אלה, ואם אינו מרגיש בהם – הרי זה פגם וחטא.

אהבת ישראל

שאלו את הרב שמואל סֶלַנט, רבה של ירושלים, מדוע אינו קובע שעות קבלת קהל קצובות. השיב הרב: יהודי צריך לדבוק במידותיו של הקב"ה. בברכת המזון אנחנו אומרים, "שאתה זן ומפרנס אותנו תמיד, בכל יום ובכל עת ובכל שעה" – בלי שעות קבלה.

כשחלה בנו של רבי דוד מללוב במחלה קשה חרדו בני העיר לשלומם ובאו לבקרו מדי יום, אמרו תהילים והתפללו לרפואתו. לימים הבריא בנו, ושוב באו רבים לשמוח עם הרב. לפתע החלו דמעות זולגות מעיניו של רבי דוד והוא אמר לקהל המברכים: למה באתם כולכם רק אלי כשחלה בני? ולמה שמחים אתם כעת איתי ברפואתו? וכשבנו של יהודי אחר חולה, האם גם אז אתם חרדים ודואגים?

כשהיה הגאון מווילנה ילד קטן הצטרף פעם אל חבריו ששיחקו בנדנדה, עלה וירד, עלה וירד, ואחרי דקות ספורות שב לביתו.

שאל אותו אביו מדוע חזר, והילד השיב: כתוב בתורה "ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא יט, יח), אז איך אני יכול לעלות למעלה ולהשאיר למטה את החברים שלי?

רבי מנחם מנדל מרימנוב אמר: בתפילת שמונה עשרה אני מכוון כלפי כל האנשים שביקשו ממני להתפלל עבורם.

שאלו אותו:

אבל השעה מספיקה לכך?

השיב רבי מנחם:

את בקשותיהם אני חורט על לוח ליבי, וכשאני מתפלל אני פותח את ליבי ואומר: ריבוננו של עולם, קרא נא מה שכתוב כאן.

התכנסו צדיקים אחדים בלבוב כדי להתייעץ על קלקולי

הדור.

רבים עוזבים את מנהגי עמנו, אמרו, מקצצים בזקנם ובפאותיהם ועלולים להתרחק חלילה מכלל ישראל. יש לעצור סחף זה שמא יתמוטט יום אחד כל הבניין הקדוש.

החליטו הצדיקים לעשות מעשה ולהתחיל בכך שייאסר על אנשים אלה לפנות לבית הדין שבעיר. אבל דחו את החלטתם עד שישכים לה גם רבי זאב וולף מזבאריז. מסרו לרב מה שהוחלט וביקשו את הסכמתו. השיב להם רבי זאב וולף בתמיהה:

כלום אוהב אני אתכם יותר ממה שאני אוהב אותם?
והחלטה לא יצאה אל הפועל.

ראש הקהל בעיר קטוביץ הפליג בשבחי בני קהילתו

בפני רבי משה מבויאן:

מקפידים הם במצוות ומכבדים הם כל הקשור לאביזרי קדושה. אם למשל נופל ספר קודש ארצה, תיכף יזדרזו להרימו ולנשקו בחיבה רבה.

הגיב רבי משה:

יש ביניהם הנזהרים בספר שנפל מידם, אך אינם נזהרים מלפגוע בספרי תורה אחרים.

השתומם ראש הקהילה על שום מה ולמה חושד רבי משה ביהודים אלה, והרב הבהיר לו את כוונתו:

הרי כל יהודי ויהודי הוא כספר תורה!